

Metodologia

Diapoak Metodologiak

Hasierako hausnarketatxoa

H1 nola ikasi duzu berbetan eta idazten?	H2 Nola ikasi duzu berbetan eta idazten?
.	.
.	.
.	.
.	.

Hainbat kontzeptu

- Hizkuntza eskuratzea Vs hizkuntza ikastea
- Bigarren Hizkuntza Vs Atzerriko Hizkuntza

Metodoen osagaiak (kontzeptual)

Richard eta Rogers (1986)

Ikuspuntua

- Zer irakatsi? Hizkuntzaren izaerari buruzko oinarri teorikoak
- Nola irakatsi? Ikasketaren izaerari buruzko oinarri teorikoak

Jardunbidea

- Erabilitako teknikak
- Eskola-Praktikak
- Eskoletan behatutako jokabideak
- Baliabideak
- Estrategiak (ikasteko, irakasteko, komunikatzeko)
- Ikasleen testuingurua eta errealitatea

Diseinua

- Metodoaren helburu orokorrak eta zehatzak
- Programaren eredua: edukiak eta antolamendua (syllabusa)
- Jarduera eta ataza motak
- Ikaslearen zeregina
- Irakaslearen zeregina
- I(r)a(kas)-materialen funtzioa

Metodologiaren aldaketaren zergatiak

F. Castro (1994): Egindako ikerketa guztiak gorabehera eta azaldutako teoria guztiak gorabehera, oraindik inork ez daki zehatz-mehatz nola ikasten den hizkuntza bat

Metodoak eta planteamenduak arrazoi anitzak eraginda bilakatzen dira:

- IKUSPUNTUAREN ALDAKETA: – Ikaskuntzaren teoriak – Hizkuntzaren kontzeptua – Didaktikaren alorreko berrikuntzak
- DISEINUAREN ALDAKETA: – Programetan egindako aldaketak – Ikasketa plan berriak – Orientabide metodologikoak
- JARDUNBIDEA – Ikasleen eta ikastetxearen errealitatea – Ikasleen eta irakasleen rola – Politika eta gizartearen eragina

Metodologiaren bilakaera hizkuntzen irakaskuntzan

Tarte honetan historian zehar bigarren hizkuntzen irakaskuntzaz izan diren ikuskerak aipatzen dira, gaur eguneko ikuskera komunikatibora zelan iritsi garen hausnartze aldera.

XV. XVII. mendeen bitartean.

Sasoi horretan Atzerriko Hizkuntzaren bat ikastea latina ikastearen modukoa zen.

- Gramatika <--> Idazteko ereduak
- Erretorika <--> Berba egiteko ereduak

Erabiltzen zirenak

- Gramatika
- Glosarioa
- Elkarriketak
- Irakurgaiak: itzulpenak, katiximak eta ereduak.

Euskararen irakaskuntzaz:

Sasoi horretan agertu ziren lehenengo gramatika eta hiztegiak.

XVIII.a eta XIX.a

Gramatika itzulpeneko metodoa

Hizkuntza modernoaren irakaskuntza:

Hizkuntza ikastea zen gramatika arauemailearen irakaskuntzaren ondorio.

- Gramatika arauak dedukzio bidez ikasten ziren
- Hitzen zerrenda elebidunak buruz ikasten ziren
- Itzulpenak garrantzia hartzen hasten dira

Latinaren eredu erretorikoa desagertzen hasten da

Historizismoaren eta ideologiaren pisua areagotzen da

XIX.aren amaiera

Metodo zuzena

- Ahozko interakzioa
- Gramatikaren azterketa urri edo hutsa
- Xede hizkuntzaz edukiak lantzen dira

Hizkuntzaren eta literaturaren irakaskuntza = Hizkuntza arauak era induktiboaz ikastea + Literaturaren irakaskuntza

XX.aren hasiera

Metodo zuzena + Gramatika itzulpeneko metodoa

Tarte honetan hizkuntzalaritzan hauek sortzen dira:

- Estrukturalismoa (Saussure, 1916)
- Konduktismoa (Watson, 1913)
- Garapen Hurbileko Eremua (Vigotsky, 1931)

Hizkuntza eta literaturaren irakaskuntza = Gramatika arauemailearen irakaskuntza + Historizismoa

1950tik aurrera

Metodo estrukturalista-konduktistak

Metodologia horien arabera hizkuntza ikastea zatekeen garatu beharreko ohitura multzoa; beraz, ikasleak errepikanen bitartez trebatu behar ziren.

Horretarako hiru eskola nagusi egon ziren:

USA: *Metodo audiolinguala*, mintzaira hizkuntzaren oinarria zelakoan.

Erresuma Batua: *Metodo situazionala*, edukiak egoera jakinetan aurkeztu behar zirela proposatzen zuten

Frantzia: *Ikus-entzunezko metodo estruktural-globala*, Hizkuntza laborategietan landu behar zena

Bitartean, hizkuntzalaritzan hurrengo kontuetan ari ziren:

- Skinner-ek hizkuntzari buruzko teoria konduktista garatu zuen
- Chomsky-k gramatika sortzailea formulatu zuen (1957) *hizkuntza-gaitasuna* kontzeptua sortuaz.
- Piaget-ek konstruktibismoaren inguruko teoriak garatu zituen, garapen kognitiboaren aldiak eta ikasteko zenbait mekanismo identifikatuta (asimilazioa, egokitzea eta oreka).

Sasoi berean Francoren Espainian honela ari ziren:

Gaztelaniaren eta literaturaren irakaskuntza gramatika arauemailea eta historizismo literarioa baino ez zen. Eta atzerriko hizkuntzen irakaskuntza gramatika-itzulpeneko eta metodo zuzenen bitartez bideratzen zen.

60.etik aurrera:

Psikologia kognitiboa eta gramatika sortzailearen ikuskerak batu ziren, kode kognitibaren planteamentu_ari atea irekiaz.

Hizkuntza kode bizitzat hartzen zen.

Gramatika, lexikoa eta ahoskeraren garrantzia nabarmendu ziren, arauen inguruko hipotesiak formulatzeko orduan.

Ikasleak hizkuntza eraikitzen duela ulertzen da.

Tarte horretan psikologian eta hizkuntzalaritzan:

- *Psikologia humanista* formulatu zuten Maslow eta Carl Rogersek.
- Ikuskera konstruktibista are gehiago garatu zen
 - Ikasketa esanguratsua, Ausubelek

- Aurkikuntzaren bidezko ikasketa (Brunner)
- Pragmatikaren garapena
- Soziolinguistikaren garapena

Sasoi berean Francoren Espainian berdin ari ziren, aurrekoaren pausuan.

70.etik aurrera:

Kode kognitiboaren bilakaera

Planteamendu humanistaren eskutik, eskolako giro egoki eta lasaian oinarrituta honako planteamenduak:

- Erantzun Fisiko Osoa
- Sugestopedia
- Taldeko Hizkuntza Irakaskuntza
- Bide isila

Komunikazio Gaitasuna (Hymes, 1971)

Planteamendu nozio-funtzionala lehenengo hurbilketa komunikatiboa izan zen, komunikatzeko beharizanetan eta gaitasunetan oinarritua.

Bitartean hizkuntzalaritzan eta politikan:

- Joera berriek identifikatzen dute *testua* komunikazio unitatetzat. Hortik, Testuaren hizkuntzalaritza, Diskurtsoaren analisia, Interakzioaren soziolinguistika, testu-semiotika
- Europako Kontseiluak 1976 Atalase Mailaren kontzeptua formulatu zuen.

Eta Espainian... planteamentu estrukturalistak hartu zituzten.

Gaztelaniaren irakaskuntzan gramatika analisiak eta testu iruzkinak garrantzia hartu zuten. Atzerriko Hizkuntzen irakaskuntzarako metodo audiolingualean hasi ziren.

80. hamarkadaren erditik gora

Planteamendu komunikatiboaren garapena:

- Egiazko komunikazio egoerak
- Testua = komunikazio unitatea
- Egiazko testuan (testu)inguru zehatzetan
- Elkarlanean: bikoteka, taldeka...
- Hizkuntzaren *lau* trebetasunetan trebatu / garapena

Zientzian:

- Krashen: input ulergarriaren teoria (1985)
- AEB eta Ingalaterra: Atazetan oinarritutako ikaskuntza (1990)
- Lankidetzan ikasteko metodologiaren zabalpena
- Adimen emozionalaren teoria (Goleman, 1997)

Bitartean, espainaldean hezkuntza lege berria eraiki zen, LOGSE (1990)

- Planteamendu komunikatiboa hizkuntzen alorretan sartzen da

Baina ikastetxe gehienetako errealitatean lege berriak eragin gutxi, gramatika eta historizismoak ziren nagusi hizkuntza-klaseetan. Metodo komunikatiboaren hastapenak metodo estrukturalistekin bat eginda izan ziren.

XXI. mendean

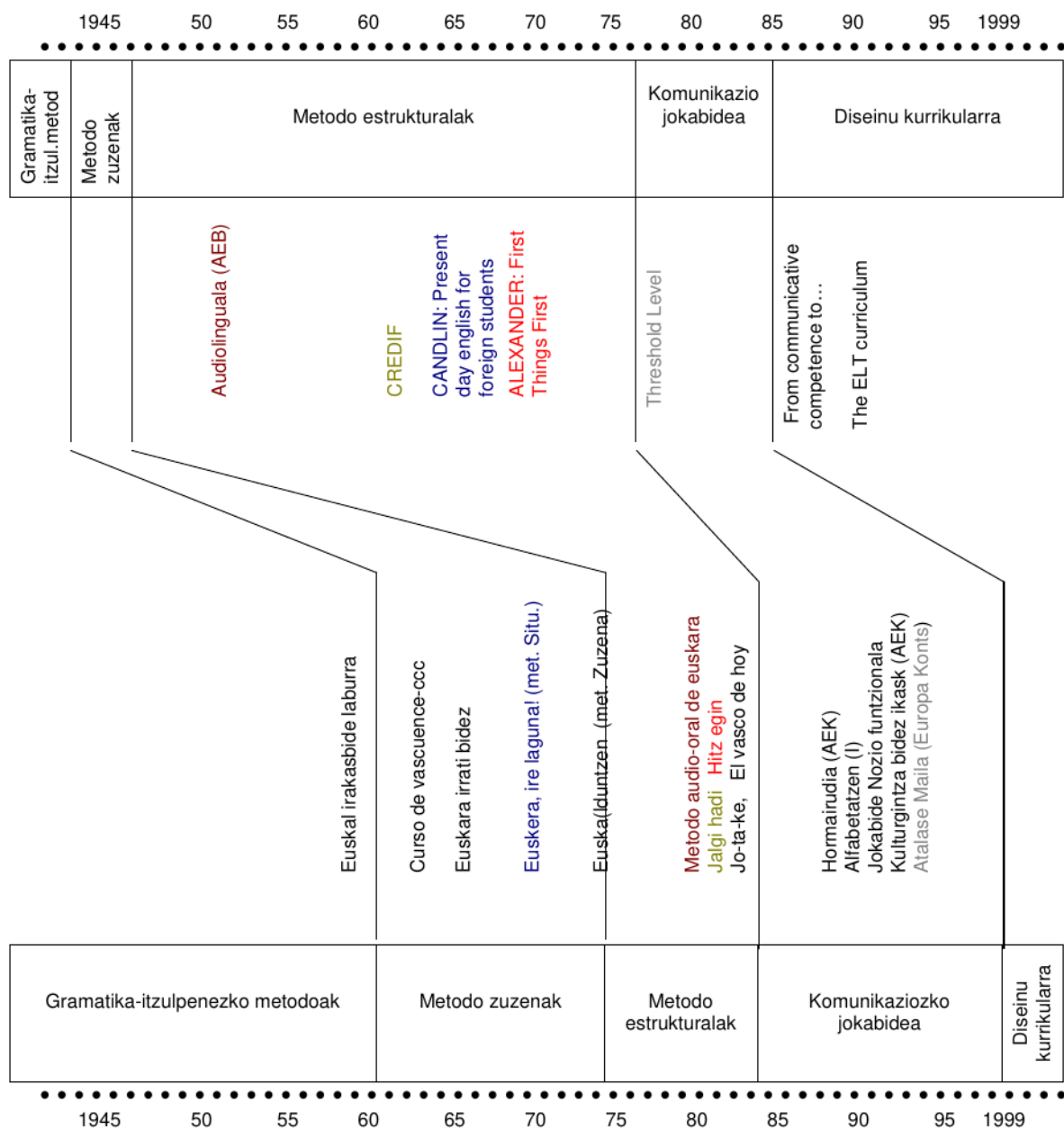
Europar Kontseiluak argitra eman zuen (2002) Europako Erreferentzi Markoa.

Eleaniztasuna helburutzat hartzen hasi zen eta hizkuntzak irakasteko planteamenduak Europako Erreferentzia Markoaren oinarriak abiapuntutzat hartuta.

- Hizkuntzan murgiltzea
- Hizkuntzen trataera batreatua
- CLIL
- Ekintzetan oinarritutako planteamendua
- Atazetan oinarritutako hezkuntza
- Elkarrekintza (5. trebetasuna, berria markoan)

Gizaldi honen hasieran Komunikazio Gaitasuna hartu zen Oinarrizko Gaitasunetako bat legez.

Irakasle berriagoen ahalegina eleaniztasunaren planteamenduetara eta atazetan oinarritutako irakaskuntzara egokitzeko ere ikusi ahal izan da.

Larrea & Maia (2010)

Planteamendu komunikatiboaren sorrera

Gaur nagusitzen den ikuskera planteamendu komunikatiboetan oinarrituta dago, hau da, hizkuntza *zerbait* izateaz gain, **zerbait**erako den *zerbait* da

Metodo tradizionalen kontra

- Helburuen ardatza eduki lexiko-gramatikalak dira, eta ez komunikazio gaitasuna sustatzea
- Metodo tradizionalaren eskola eredua:
 - Oinarri deduktiboa: gaiak azaldu ondoren, arauak ikasten dira.
 - Ariketek eta praktikak finkatzen dute arau horien ikasketa
 - Buruz ikastea: itzulpenetatik abiatuta
- Ez dago ikasle-irakasleen arteko interakzio komunikatiborik
- Akatsak ez dira onartzen
- Ikaslearen ama-hizkuntzan gauzatzen zen irakaskuntza

Metodo audiolingualaren kontra

60ko hamarkadaren erdialdean AEBek teoria estrukturalistak baztertzen hasi zen

- Estrukturalistak teoria behavioristetan edo konduktistetan oinarritu ziren:
 - L2/AH bat ikastea ohitura multzo bat eskuratzea baino ez zen
 - Hizkuntzen egiturak errepikatu behar ziren behin eta berriz, hizkuntzak ikasteko
 - Esaldi isolatu zuzenak baino ez ziren lantzen eta eraikitzen, baino komunikazioa ez zen gauzatzen.

Programa nozio-funtzionalak

Programaren osagaiak osatzeko elementu hauek kontuan hartuko dira:

1. Irakatsiko diren esanahiak
2. Esanahiak sustatuko dituzten hizkuntza-formak
3. Ikasleek xede-hizkuntzan komunika daitezen, edukirik baliagarrienak
4. Hizkuntzaren edukia planifikatuko da igorleak adierazi nahi dituen esanahien arabera

WILKINSEN programa nozio-funtzionala (1972/1976)

Metodo komunikatiboaren oinarria Europako Kontseiluak egin zuen

Helburua: hiltunen komunikazio gaitasuna garatzea

Galdera honi erantzuten dio: *Zer adierazten / komunikatzen dute hiltunek hizkuntzaren bidez ?*

Gutxieneko jakintzak ezartzen ditu:

- Katetoria nozionalak:
hizkuntzaren bidez adierazitako kontzeptuak (denbora, kantitatea, maiztasuna...)
- Katetoria funtzionalak:
hizkuntzaren bidez egiten dena, hiltunen arteko interakzioak: norbait/zerbait aurkeztea, zerbait eskaintzea, ukatzea, baieztatzea, eskatzea, informatzea, kexatzea...

Atalase maila – Nivel umbral - Threshold Level

- 1975ean Van Ek-ek sortu zuen L2 ikasteko Programa Nozio-Funtzionalaren 1. bertsioa:
Atalase maila – Nivel umbral - Threshold Level
- 1979an Peter Slagter-ek gaztelaniazko bertsioa egin zuen

- 1988an Alan King-ek euskarazko bertsioa egin zuen
- 1990ean Van Ek-ek eta Trim-ek Atalase Mailaren 2. bertsioa egin zuten:
 1. Estrategia diskurtsiboak
 2. Osagarri sozio-kulturalaren definizioa
 3. Komunikazioa konpentsatzeko estrategiak
 4. Ikasteko estrategiak: "ikasten ikastea"
 5. Funtzio bi gehiago: a. Diskurtsoaren antolamendua b. Komunikazioaren kontrola

Programa nozio-funtzionala

adibidea

10. unitatea: Informazioa eskatu eta eman

Perpaus deklaratzailerak (aditza+) ahal	Tokia: hemen, hor, han
Galde perpausa	Hiria, kalea, enparantza
Izenordeak	
Galdetzaileak	

Funtzioa	Hizkuntza adierazleak
Helbide bat non den galdetu	- Mesedez, nola joan naiteke ... kalera / ...-ko metrora / ... hondartzara?
Helbide batera iristeko jarraibideak eman	Hartu lehenengo bidegurutzean eskumara / bigarren kalean joan ... / kale berean ...

Hastapenak

Komunikazioa

: pertsonen arteko komunikazioa errazten duten jarduerak hizkuntzaren ikasketa sustatzen dute

Ataza

: Egiazko munduari dagokion ataza bat egiteak ikasketa sustatzen du

Esanguratsua

: Hizkuntza esanguratsua eta benetakoa erabili behar dute ikasleek ikasketa gerta dadin

Ikasketa esanguratsua, egiazko komunikazioan eta atazetan oinarritua

Ezaugarriak

1. Eskolako irakaskuntzak badu zerikusirik hizkuntzaren erabilerarekin eta ez hizkuntzaren jakintzarekin
2. Hizkuntzak eguneroko bizimoduaren komunikazio-egoera errealetan erabiltzeko ikasten dira
3. Ikasleak/hiztunak oinarrizko trebetasunak garatu behar ditu: ulermenezkoak (irakurri, entzun) eta adierazkorrak (hitz egin, idatzi)
4. Egoera errealetan hizkuntza erabiltzeak ikasketa eraginkorragoa egiten du
5. Ikaslea da ikaste-prozesuaren ardatza
6. Irakaslea ez da ikasketaren erdigunea, eta toki hori ikasleari utzi behar dio ikasketa autonomoagoa egin dezan

7. Ikaslearen beharrianak, asmoak eta ikasteko modu anitzak kontuan hartu behar dira, bai eta ikaslearen esperientziak beste hizkuntzen ikasketetan
8. Material irekiak erabili behar dira: helburuen arabera behar dena gehituz, kenduz edo egokituz
9. Oreka bat bilatu behar da zuzentasun gramatikalaren eta komunikazio eraginkorraren artean
10. Dena den, gramatika komunikazioaren zerbitzuan dago (eta ez alderantziz)

Programa estrukturala eta komunikatiboaren arteko aldeak

Estrukturala	Komunikatiboa
Formari eta egiturei garrantzi handiago ematen die esanahiari baino	Esanahia lehenesten da
Egitura jakinetan oinarritutako elkarrizketakburuz ikasten dira	Elkarrizketek komunikazio funtzioak islatzen dituzte
Hizkuntzaren pasarteak testuingururik gabe aurkezten dira	Elkarrizketen testuingurua abiapuntua da
Hizkuntza bat ikastea egiturak, hitzak eta soinuak ikastea da	Hizkuntza bat ikastea hizkuntza horretan komunikatzen ikastea da
Errepikapenak mota desberdinak teknika nagusiak dira	Ariketa errepikagarriak noizbehinka erabiltzen dira eta ikasleari lagun diezaiokeen edozein teknika eta baliabide onartzen da
Azalpen gramatikalak saihesten dira	Azalpen gramatikala onartzen da
Ikaslearen H1/Ama Hizkuntza galarazita dago	Ikaslearen H1/Ama Hizkuntza erabil daiteke justifikatuta badago
Itzulpena galarazita dago	Itzulpena onartzen da, justifikatuta badago
Ahozko hizkuntza lehenesten da; irakurmenaeta idazmenaren kaltetan	Lau trebetasunak lehen egunetik erabiltzen dira
Helburua: Hizkuntza gaitasuna	Helburua: Komunikazio gaitasuna (hizkuntzaren sistema modu egoki eta eraginkorrean erabiltzea)
Ikas unitateen hurrenkerak hizkuntzaren konplexutasuna du oinarri	Ikas unitateen oinarriak aukeratzen dira ikasleen interesa piztearren : edukiak, funtzioak esanahiak
Irakasleak ikasleak kontrolatzen ditu	Irakasleak ikasleei laguntzen die: taldeka, binaka...
Hizkuntza "ohitura" bat da eta erroreak zuzendu behar dira	Saiakuntza/erroreen bidez hizkuntza eraiki daiteke
Ikasleek hizkuntzaren sistemarekin interakzioa dute, beren-beregi prestatutako materialen bidez	Ikasleek euren artean interakzioa dute (hasieratik ikasleen arteko komunikatzeko ahaleginak bultzatzen dira)

Metodo estrukturalistei egindako kritikak

- Metodo horiek arreta handiagoa jartzen dute forman (hizkuntzaren egiturari) hizkuntzaren erabilera baino
- Konduktismoaren bidetik, hizkuntzak ikastea ohitura linguistiko batzuk hartzea baino ez da
- Ariketa mekanikoak eginez, egitura gramatikalak eta hiztegia barneratzea nahi dute
- Metodo situazionalan ere, egoerak ez dira lehenesten egituren aldean
- Lehengo kritikak metodo hauen erabiltzaileetatik etorri ziren, espero ziren emaitzak lortzen ez zituztelako: eskolan ikasitakoa nekez erabil zezaketen eskolatik kanpoko komunikazio-egoera jakinetan
- Kontradikzioa: alde batetik, ahozko ikasketan egiazko hizkuntza eta egoeraren testuinguruaren garrantzia aldarrikatzen dute; baina beste aldetik, gramatikaren egitura formalek ezinbesteko garrantzia dute, horiek baitira metodo hauen benetako ardatza
- Erabiltzen diren baliabideen teknika baino ez da irakaslea
- Ikus-entzunezko metodoetatik sortutako hastapen batzuek eragina izan dute AH/H2 irakasteko gaur egungo moduetan

Planteamendu komunikatiboari egindako kritikak

- Eskuliburu batzuk ahozko hizkuntza landu dute batez ere, bestelako komunikazio motak alde batera utzirik
- Gramatikaren edukiari behar besteko garrantzirik ez dio eman, hizkuntzaren erabilera komunikatiboa baino ez baitute azpimarratzen ("komunikatibitate": hizkuntzaren bertsio okerra eta partziala)
- Askoren ustez planteamendu hori ezin da erabili hezkuntzaren maila eta adin guztietan
- Konpetentzia komunikatiboa zail da ebaluatzen
- Planteamendu hau nekez erabili ahal dute irakasleek, horien 1. hizkuntza ez bada irakasten dutena.
- Jardunbide eta teknika batzuk metodo estrukturaletatik (audiolinguala, situazionala) hartu eta erabili dituzte: Oroimenean oinarritutako ikasketak gertatu da sarri askotan: ereduak buruz ikasiz edo errepikapenen bidez.
- Beti ez dute lortu komunikazio erreala eta benetako (fiktzioan aritu baitira).
- Eduki kulturala batzuetan zeharka baino ez dira landu eta ez dira txertatu era egokian

Eskola praktika

a. **Irakurri Larrea (2007)** testua eta erantzun testuaren izenburuko galderari: *Zein da hizkuntzak irakasteko metodarik onena?* b. **Erantzun honako galdera hauei:**

1. Interferentzia egiten du lehen hizkuntzak?
2. Eta ikasgelan lehen hizkuntza erabiltzea, zer?
3. BHE lehen hizkuntzaren eskurapena bezalakoa da?
4. Ez dute zereginik imitazioak eta errepikapenak eskurapenean?
5. Orduan drillek ez dute ezertan laguntzen?
6. Ohitura txarrak hartzen al dituzte ikasleek zuzentzen ez bazaie?
7. Laguntzen al du ikasleei arauak emateak? (nik horrela ikasi nuen)
8. Orduan, aldatzen du ezer irakasteak edo ez irakasteak?
9. Gaitzagoak dira hizkuntza batzuk beste batzuk baino?
10. Zerk bihurtzen ditu egitura batzuk ikasteko erraz eta beste batzuk zail?
11. Azkenean, ez da dena motibazioa BHEn?
12. Badauka adinak eraginik hizkuntzaren eskurapenean?
13. Maila desberdinetako ikasleek ez dituzte behar gauza desberdinak ikasten jarraitzeko?
14. Eta norbanakoaren ezaugarriak zer? Kontuan hartu beharko nituzke ikasteko estiloak?

15. Zein da irakasteko eta ikasteko metodorik onena? c. **Alderatu** zure erantzunak eta Van Pattenak [*:](#) "Ohiko galderak Van Patten"

Lanerako testuak

[1](#) eta [2](#)

Erreferentziak

Larrea eta Maia (2010) *Zein da hizkuntzak irakasteko metodorik onena?* [dokumentua]

Richard eta Rogers (1986)

Van Patten, B. (2007) Ohiko galderak *in* Van Patten (2007) *INPUTetik OUPOUTera. Bigarren Hizkuntzaren eskurapena: irakasleentzako liburua* (135-169) Donostia: HABE